

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2818/2023
07.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... код ..., чији је пуномоћник Весна Сеничић, адвокат из ..., против туженог „MAG Creative“ доо Београд, чији је пуномоћник Борко Зимоњић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3729/22 од 08.02.2023. године, у седници одржаној 07.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3729/22 од 08.02.2023. године у потврђујућем делу (став први изреке).

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 400/19 од 07.03.2022. године, исправљеном решењима истог суда од 12.04.2022. године и 26.05.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено је као незаконито решење туженог бр.-...-... од 20.03.2019. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 19.10.2018. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати накнаду штете на име изгубљене зараде и то појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на опредељене износе из става трећег изреке ове пресуде за период од марта 2018. године до октобра 2020. године, по стопи на дан уплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 196.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3729/22 од 08.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Краљеву П1 400/19 од 07.03.2022. године, исправљена решењем истог суда од 12.04.2022. године у ставовима првом и другом изреке, делу става трећег

изреке којим је обавезан тужени да за период од марта 2019. године закључно с јуном 2019. године и за период од септембра 2019. закључно са септембром 2020. године тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене зараде исплати износе ближе одређене тим ставом изреке са законском затезном каматом, као и у делу става четвртог изреке којим је обавезан тужени да на исте износе и за исти период за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталим деловима ставова трећег и четвртог изреке, којима је обавезан тужени да тужиоцу за јул и август 2019. године, на име накнаде штете због изгубљене зараде исплати износе ближе одређене тим ставом изреке са законском затезном каматом, као и да на исте износе и за исти период за тужиоца уплати обавезне доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО и у ставу петом изреке и предмет у укинутим деловима враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и због битне повреде одредаба парничног поступка, побијајући је у потврђујућем делу (став први изреке).

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеном поступку. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је другостепени суд оценио све жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уговором о раду бр. .../... од 19.10.2018. године, засновао радни однос на неодређено време код туженог за обављање послова Радни однос му је престао 21.03.2019. године на основу решења о споразумном раскиду радног односа ...-...-... од 20.03.2019. године. У поуци о правном леку наведено је да против решења тужилац може покренути спор пред надлежним судом у року од 90 дана од дана достављања решења. Наведено решење тужилац није потписао. Вештачењем вештака економске струке утврђена је висина изгубљене зараде за период за који тужилац постављеним захтевом тражи накнаду исте, умањена за износ прихода по основу рада које је тужилац остварио радом код другог послодавца у јулу и августу 2019. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права садржаног у одредбама члана 177. и Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 75/14...95/18), усвојили тужбени захтев и побијано решење поништили као незаконито, обавезали туженог да тужиоца врати на рад, накнади му штету у виду изгубљене зараде и уплати доприносе.

Наиме, један од разлога за престанак радног односа из члана 175. тачка 3. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 75/14...95/18) је и споразум између

запосленог и послодавца који сагласно члану 177. истог закона мора изражавати сагласност воље уговорних страна.

Одредбом члана 177. Закона о раду у ставу 1. прописано је да радни однос може да престане на основу писаног споразума послодавца и запосленог. Ставом 2. наведеног члана закона предвиђено је да пре потписивања споразума, послодавац је дужан да запосленог писменим путем обавести о последицама до којих долази у остваривању права за случај незапослености. Према цитираној одредби закона, основ за престанак радног односа је споразум који закључују послодавац и запослени. Сматра се да је споразум закључен када послодавац и запослени постигну сагласност како о престанку радног односа, тако и у погледу осталих питања која су од значаја за престанак радног односа (дан прекида рада, исплата неисплаћених зарада и других примања по основу рада, права у погледу неискоришћеног годишњег одмора и др). Да би споразумни престанак радног односа производио радно-правно дејство, он мора да буде резултат слободно изражене воље.

Споразумни престанак радног односа, у смислу члана 177. Закона о раду, подразумева постојање сагласности воља запосленог и послодавца, на основу које запосленом престаје радни однос. То је двострани правни акт, сачињен у писменој форми, потписан од стране оба уговарача, послодавца и запосленог. У конкретном случају такав споразум није закључен, имајући у виду да тужилац није потписао текст споразума сачињеног 20.03.2019. године, па нижестепени судови правилно закључују да у ситуацији када је изостао споразум тужиоца као запосленог и тужене као послодавца о престанку радног односа, у форми и на начин прописан законом, нису испуњени услови за престанак радног односа тужиоцу по овом основу.

Неосновано се наводима ревизије указује да нижестепени судови у конкретном случају нису ценили правну природу Споразума о престанку радног односа. Наиме, писани споразум послодавца и запосленог по својој правној природи, представља двострано-обавезни уговор који мора бити састављен у писменој форми и потписан од стране уговарача, а закључује се добровољно тј. сагласношћу воља послодавца и запосленог, и представља израз њихове слободне воље, што правилно цене нижестепени судови. Закон о раду не прописује обавезни садржај овог Споразума, нити из којих разлога се може закључити, важно је да између уговорних страна дође до сагласности воља, а иницијативу за закључење овог Споразума могу дати и послодавац и запослени, с тим што пре његовог потписивања, послодавац мора запосленог писаним путем обавестити о последицама до којих долази у остваривању права за случај незапослености. Споразум претпоставља да су се уговарачи сложили у својим интересима и о томе усагласили.

Следом наведеног, нижестепени судови су извели правилан закључак да странке, нису исказале сагласност воља у погледу престанка радног односа тужиоца у ситуацији када је утврђено да тужилац није потписао споразум о престанку радног односа, па нису били испуњени услови за престанак радног односа тужиоца у смислу члана 177. став 1. ЗОР.

При том Врховни суд је имао у виду наводе ревизије којима се указује да је да је наступила преклузија тј. губитак права на судску заштиту, због чега је тужбу тужиоца требало одбацити. Међутим, тужилац је тужбу поднео у складу са упутством о правном леку које му је дато у решењу о споразумном престанку радног односа, па се

не може сматрати да је тужба неблаговремена ако је поднета пре истека рока од 90 дана нити тужилац може трпети штетне последице погрешно датог упутства о року за изјављивање правног лека.

Имајући у виду да је тужиоцу уговор о раду незаконито отказан, основан је његов захтев за реинтеграцију у смислу члана 191. став 1. Закона о раду, накнаду штете у виду изгубљене зараде и уплату доприноса.

Због тога нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Слдедом наведеног, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић